

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол № 10
від «29» 05 2020 р.

засідання вченої ради НУБіП України

С. Ніколаєнко

Освітньо-наукова програма вводиться в дію

07.09. 2020 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Економіка підприємств та галузей національного господарства»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 051 «Економіка»

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Кваліфікація: доктор філософії зі спеціальності 051 «Економіка»

Київ – 2020

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
«Економіка підприємств та галузей національного господарства»

Перший проректор

І. І. Ібатуллін

Завідувач відділу аспірантури

О. І. Барабаш

Декан економічного факультету

А. Д. Діброва

Гарант Освітньо-наукової програми

В. В. Байдала

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма (ОНП) «Економіка підприємств та галузей національного господарства» розроблена для підготовки фахівців третього рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» містить обсяг кредитів ЄКТС (40), необхідний для здобуття наукового ступеня доктор філософії з економіки; перелік відповідних компетентностей; нормативний зміст підготовки доктора філософії, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів наукового ступеня доктор філософії; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Розроблено проєктною групою у складі:

1. **Байдала Вікторія Володимирівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної теорії НУБіП України, гарант освітньо-наукової програми.
2. **Бутенко Віра Михайлівна**, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної теорії НУБіП України.
3. **Діброва Анатолій Дмитрович**, доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету НУБіП України.
4. **Єрмаков Олександр Юхимович**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки праці та соціального розвитку НУБіП України.
5. **Талавиря Микола Петрович**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії НУБіП України.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Малік Микола Йосипович, доктор економічних наук, професор, академік НААН України, головний науковий співробітник ННЦ «ІАЕ».

Освітня програма підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р., Постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікації», від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (в редакції від 23.05.2018).

1. Профіль освітньо-наукової програми зі спеціальності 051 «Економіка»

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Національний університет біоресурсів і природокористування України Економічний факультет, факультет аграрного менеджменту, факультет інформаційних технологій, навчально-науковий інститут неперервної освіти і туризму
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії Доктор філософії з економіки
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма «Економіка підприємств та галузей національного господарства»
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	PhD доктор філософії, 40 кредитів ЄКТС, строк навчання 4 роки
Наявність акредитації	Акредитується вперше
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня «Магістр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»). Вимоги до вступників визначаються Правилами прийому до аспірантури Національного університету біоресурсів і природокористування України.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньо-наукової програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	https://nubip.edu.ua/node/1600/14
2 – Мета освітньо-наукової програми	
Метою освітньо-наукової програми є підготовка висококваліфікованих науковців і науково-педагогічних кадрів у галузі економіки шляхом наукових досліджень і отримання нових та/або практично спрямованих результатів, а також підготовки та захисту кваліфікаційної наукової праці на здобуття наукового ступеня доктор філософії з економіки	
3 – Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 051 «Економіка» Об'єкт вивчення: науково-методичний базис функціонування економіки на різних рівнях (мікро-, мезо-, макrorівні), економічна ефективність функціонування підприємств та галузей національного господарства. Цілі навчання: підготувати висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський та

	<p>світовий науково-освітній простір фахівця зі ступенем доктора філософії на основі набуття знань і умінь у сфері економіки та дотичних наук про навколишнє природне середовище, здатного до самостійного розв'язання комплексних проблем з економіки підприємств та галузей національного господарства, а також викладацької роботи у закладах освіти на засадах глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області:</p> <ul style="list-style-type: none"> - передові концептуальні та методологічні знання науково-дослідного та професійного характеру в сфері економіки та дотичних наук про навколишнє природне середовище. <p>Методи, методики, технології та інструменти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей у сфері економіки та дотичних наук про навколишнє природне середовище; - економіко-математичні методи та інформаційні технології наукових досліджень в сфері економіки та дотичних наук про навколишнє природне середовище.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньо-наукової програми	<p>Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти за Законом України «Про вищу освіту», восьмий кваліфікаційний рівень Національної рамки кваліфікацій</p> <p>Дослідження закономірностей і розроблення науково-практичних основ, методів і підходів щодо економічних процесів, які відбуваються у галузях національного господарства; фундаментальних та прикладних проблем економіки в цілому та підприємствах як основної організаційної ланки національного господарства; організації багатоманітності форм господарювання у виробництві та прогнозуванні стану їх економічного розвитку.</p> <p>Визначення методів і економічних важелів регулювання економічних процесів та їх ефективність. Розроблення концептуальних, теоретичних і методологічних основ ефективного функціонування національного господарства. Визначення закономірностей функціонування, формування територіальних ринків товарів і капіталу з урахуванням регулюючого впливу держави як стабілізуючого фактору поступального розвитку, що сприяють розширенню підприємницької діяльності, конкуренції та ринкового середовища. Розроблення стратегії економічного розвитку (стратегія макроекономічного розвитку, стратегічне планування розвитку окремих макроекономічних процесів, науково-технічний прогрес, інвестиційні інновації тощо). Прогнозування та державне регулювання окремих макроекономічних процесів (виробництво, доходи, споживання інвестиції, інфляція, валютний курс, тощо). Розроблення теоретичних і методичних основ регулювання економічною політикою держави.</p>
Особливості освітньо-наукової програми	Навчання, базоване на дослідженнях із застосуванням загальнонаукових і економіко-математичних методів, постановці дослідницьких завдань та їх реалізації під час роботи над

	<p>дисертацією і практики. Програма спрямована на розвиток методологічної, дослідницької та іншомовної компетентностей.</p> <p>Освітня складова програми. Програма реалізується у невеликих групах дослідників</p> <p>Програма передбачає 40 кредитів ЄКТС для викладання навчальних дисциплін, з яких 13 кредитів ЄКТС - це дисципліни загальнонаукової підготовки (філософія, іноземна мова за професійним спрямуванням, педагогіка вищої школи), що передбачають набуття аспірантом загальнонаукових (філософських), а також мовних компетентностей. На дисципліни спеціальної (фахової) підготовки передбачено 27 кредитів ЄКТС (методологія економічного дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи, економетрика та моделювання економічних процесів, мікро- та макроекономіка 2, аграрна політика в умовах глобалізації економіки, а також дисципліни за вибором здобувача), що передбачають здобуття глибинних знань зі спеціальності, набуття універсальних навичок дослідника.</p> <p>Наукова складова програми. Програма реалізується науковими групами, передбачає застосування широкого кола загальнонаукових і спеціальних аналітичних методів, принципів і прийомів наукових досліджень, з врахуванням сучасного світового досвіду в сфері економіки.</p> <p>Передбачено написання дисертації, проведення поглиблених проблемно-орієнтованих лекційних курсів, практичних занять, тренінгів та самостійної науково-дослідної роботи, з можливістю проходження наукового стажування.</p>
<p>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Науково-педагогічна та наукова діяльність у закладах вищої освіти, наукових установах, що здійснюють підготовку фахівців для сфери економіки, проводять наукові дослідження в цій сфері. Адміністративна та управлінська діяльність у сфері економіки сільського, лісового, водного господарства, землеустрою, надрокористування, заповідної справи, охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>Посади згідно класифікатора професій України. Асистент (2310.2), викладач (2310.2), старший викладач (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (керівник) малого підприємства (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4); науковий співробітник (економіка) (2441.1), економіст (2441.2).</p> <p>Місце працевлаштування. Заклади вищої освіти, наукові</p>

	установи, підприємства, Міністерства, служби, агентства, інспекції, центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом, колегіальні органи, інші центральні органи виконавчої влади, місцеві органи влади, підприємства різних галузей національного господарства.
Подальше навчання	Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань, дослідницькі гранти та стипендії (у т. ч. закордоном), що містять додаткові освітні компоненти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається на основі індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.</p> <p>Викладання та навчання базується на студентоцентрованому підході, який передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - впровадження активних методів навчання, що забезпечують особистісно-зорієнтований підхід і розвиток мислення у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; - тісна співпраця здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі своїми науковими керівниками; - підтримка та консультування здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з боку науково-педагогічних та наукових працівників НУБіП України і галузевих науково-дослідних інститутів, у тому числі забезпечуючи доступ до сучасного обладнання; - залучення до консультування здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії визнаних фахівців-практиків в галузі економіки, управління та адміністрування; - інформаційну підтримку щодо участі здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій, грантів (у тому числі у міжнародних); - надання можливості здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії брати участь у підготовці наукових проектів на конкурси Міністерства освіти і науки України, Кабінету Міністрів України тощо; - безпосередня участь у виконанні бюджетних та ініціативних науково-дослідних робіт.
Оцінювання	<p>Освітня складова програми. Система оцінювання знань за дисциплінами освітньо-наукової програми складається з поточного та підсумкового контролю.</p> <p><i>Поточний контроль</i> знань аспірантів проводиться в усній та/або письмовій формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу).</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> знань у вигляді екзамену/заліку проводиться у письмовій формі, з подальшою усною співбесідою.</p> <p>Наукова складова програми. Оцінювання наукової діяльності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється на основі кількісних та якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовки</p>

	окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи аспіранта (здобувача). Звіти здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за результатами виконання індивідуального плану, двічі на рік затверджуються на засіданні кафедри, вченій раді економічного факультету з рекомендацією продовження (або припинення) навчання в аспірантурі.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність ідентифікувати і розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 4. Здатність до генерування нових ідей та прийняття обґрунтованих рішень для досягнення поставлених цілей.</p> <p>ЗК 5. Здатність брати на себе відповідальність, саморозвиватися і самовдосконалюватися.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	<p>СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки і суміжних галузей.</p> <p>СК 2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійських наукових текстів з економіки.</p> <p>СК 3. Здатність застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.</p> <p>СК 4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, наукових установах та у реальному секторі економіки.</p> <p>СК 5. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.</p> <p>СК 6. Здатність обґрунтовувати та впроваджувати економічні рішення, виходячи із закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням економіко-математичних методів та моделей на мікро-, мезо-, та макрорівнях.</p> <p>СК 7. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти на різних рівнях національної економіки та дотичні до них міждисциплінарні</p>

	<p>підходи, виявляти лідерські якості та відповідальність під час їх реалізації.</p> <p>СК 8. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p>
<p>7 – Програмні результати навчання</p>	
<p>ПРН 1. Мати сучасні глибокі теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.</p> <p>ПРН 2. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, а також володіти методологією економічних наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці, прирощувати знання у сфері економіки з метою сприяння соціально-економічному розвитку.</p> <p>ПРН 3. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.</p> <p>ПРН 4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження в різних галузях економіки на різних рівнях (мікро-, мезо-, макрорівні) та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та технологій, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>ПРН 5. Пропонувати нові рішення, розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми фундаментальної економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності.</p> <p>ПРН 6. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.</p> <p>ПРН 7. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу, дотримуватися норм академічної етики та доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p>	
<p>8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Професійну підготовку забезпечує професорсько-викладацький склад економічного та факультету аграрного менеджменту, а також викладачі гуманітарно-педагогічного факультету в межах профільних дисциплін. Науково-педагогічні працівники забезпечують навчальний процес методичними та інформаційними матеріалами у достатньому обсязі відповідно нормативних потреб.</p> <p>Академічна й наукова кваліфікація викладачів підтверджена відповідними показниками їх наукової і професійної діяльності та публікаціями, в тому числі у наукометричних базах Scopus та Web of Science).</p> <p>Склад проєктної групи та науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію ОНП, відповідає вимогам, визначеним</p>

	<p>Ліцензійними умовами та Положенню про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і дозволяє організувати та проводити заняття з усіх навчальних дисциплін на найвищому рівні.</p> <p>Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійні проектори, навчальні лабораторії обладнані необхідною комп'ютерною технікою, програмним забезпеченням та необмеженим доступом до Інтернет-мережі.</p> <p>Навчально-лабораторна база дозволяє організувати та проводити заняття з усіх навчальних дисциплін на задовільному рівні.</p> <p>Для забезпечення навчального процесу використовуються ліцензійні операційні системи від Microsoft та пакети прикладного програмного забезпечення від Microsoft та ін.</p> <p>Для проведення наукових досліджень здобувачі можуть використовувати науково-дослідну базу лабораторії AGMEMOD, яка дозволяє розробляти сценарії майбутнього розвитку аграрного сектору та оцінювати поточну економічну ситуацію країн ЄС та України, навчально-наукової лабораторії біоекономіки та економічної теорії.</p> <p>Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньо-наукової програми зі спеціальності 051 «Економіка» відповідає ліцензійним вимогам, галузевому стандарту третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю «Економіка», має актуальний змістовний контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях. Зокрема, офіційний вебсайт https://nubip.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.</p> <p>Всі зареєстровані в університеті користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет.</p> <p>Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-наукової програми викладено на освітньому порталі «Навчальна робота»: https://nubip.edu.ua/node/46601.</p> <p>В НУБіП України функціонує Центр дистанційних технологій навчання, який забезпечує функціонування освітнього кластеру інформаційно-освітнього середовища університету, його обслуговування та організаційно-методичний супровід. Навчально-інформаційний портал elearn.nubip.edu.ua є потужним інструментом для підтримки навчального процесу аспірантів (здобувачів) за спеціальністю 051 «Економіка». Гібридна модель інформаційно-освітнього середовища університету дає можливість інтегрувати хмарні сервіси Microsoft, Cisco, Google тощо для організації навчальної діяльності.</p> <p>Розроблено електронні навчальні курси для аспірантів (здобувачів) на базі платформи дистанційного навчання: http://elearn.nubip.edu.ua/. Кожний курс містить теоретичний</p>

матеріал, навчально-методичні матеріали для практичних робіт та самостійної роботи.

Забезпечення навчальною та науковою літературою студентів і викладачів здійснює бібліотека. Бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України є найбільшою серед бібліотек вищих аграрних закладів освіти України.

Бібліотечний фонд багатогалузевий, нараховує понад один мільйон примірників вітчизняної та зарубіжної літератури, у т.ч. рідкісних видань, спеціальних видів науково-технічної літератури, авторефератів дисертацій (з 1950 р.), дисертацій (з 1946 р.), більше 500 найменувань журналів та більше 50 назв газет. Фонд комплектується матеріалами з сільського та лісового господарства, економіки, техніки та суміжних наук.

Бібліотечне обслуговування читачів проводиться на 8 абонементів, у 7 читальних залах на 527 місць, з яких: 4 галузеві, 1 універсальний та 1 спеціалізований читальний зал для викладачів, аспірантів та магістрів (Reference Room); МБА; каталоги, в т.ч. електронний (понад 206292 одиниць записів); бібліографічні картотеки (з 1954 р.); фонд довідкових і бібліографічних видань. Щорічно бібліотека обслуговує понад 40000 користувачів. Книговидача становить понад 1 млн. примірників на рік.

Читальні зали забезпечені бездротовим доступом до мережі Інтернет. Всі ресурси бібліотеки доступні через сайт університету: <https://nubip.edu.ua>.

Цифрова бібліотека НУБіП України була створена у листопаді 2019 р., доступна з мережі Інтернет та містить зараз 790 повнотекстових документи, серед них: 150 навчальних підручників та посібників; 117 монографій; 420 авторефератів дисертацій; 98 оцифрованих рідкісних та цінних видань з фондів бібліотеки (1795-1932 рр.).

Важливим електронним ресурсом також є електронна бібліотека (з локальної мережі університету), де є понад 6409 повнотекстових документів (підручників, навчальних посібників, монографій, методичних рекомендацій).

З 2006 р. бібліотека НУБіП України отримала статус національної депозитарної бібліотеки FAO (Food and Agricultural Organization) в Україні.

З січня 2017 р. в НУБіП України відкрито доступ до однієї із найбільших наукометричних баз даних Web of Science.

З листопада 2017 року в НУБіП України відкрито доступ до наукометричної та універсальної реферативної бази даних SCOPUS видавництва Elsevier. Доступ здійснюється з локальної мережі університету за посиланням <https://www.scopus.com>.

База даних SCOPUS індексує близько 22000 назв різних видань (серед яких 55 українських) від більш ніж 5000 видавництв. SCOPUS надає своїм користувачам можливість отримати результати тематичного пошуку з однієї платформи зі зручним інтерфейсом, відслідкувати свій рейтинг в SCOPUS (цитування власних публікацій; індекс Гірша) та інше.

Методичний та науковий матеріал періодично оновлюється та

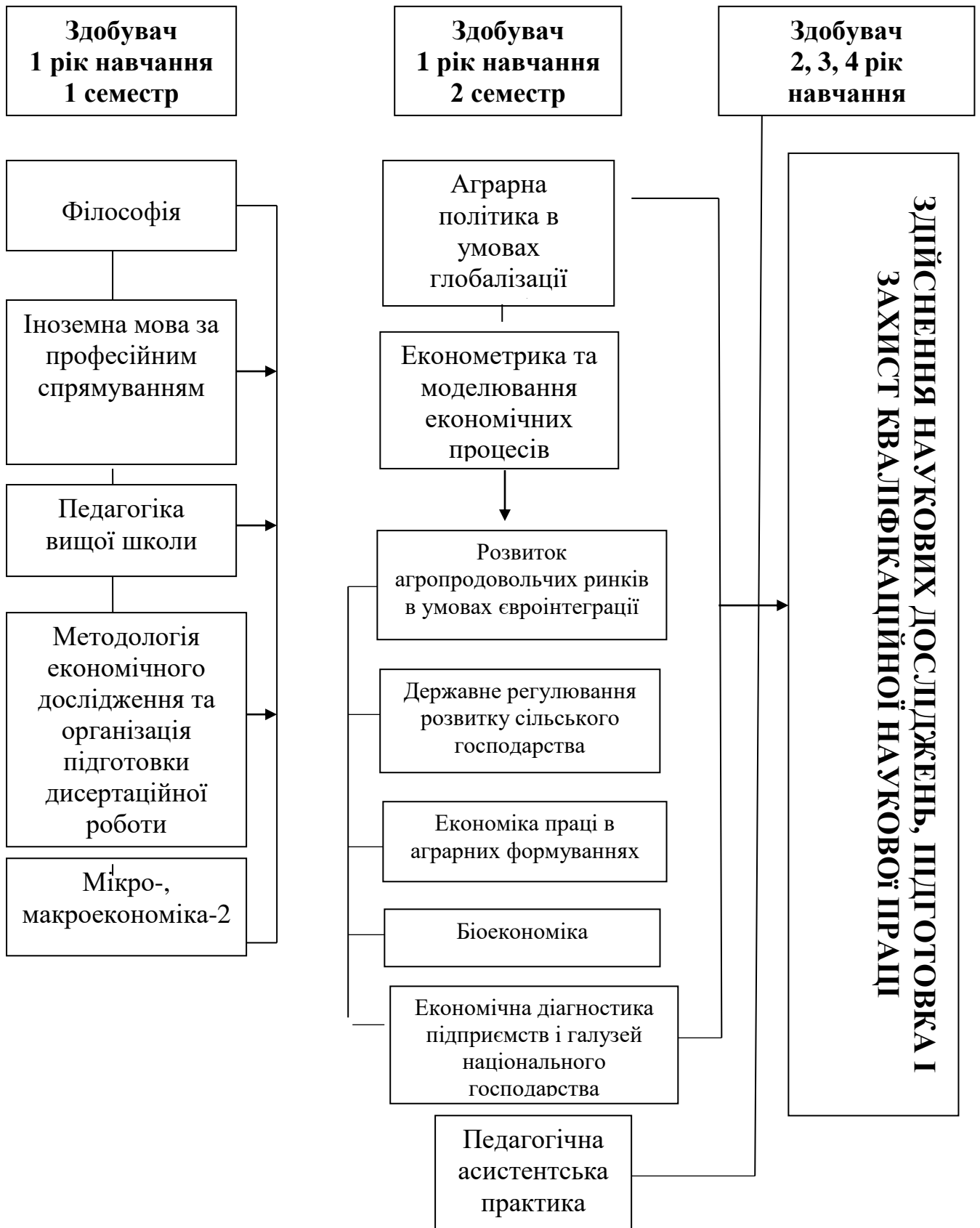
	<p>адаптується до цілей освітньо-наукової програми.</p> <p>Університетом використовуються системи «Unicheck» та «StrikePlagiarism» відповідно для перевірок кваліфікаційних та наукових робіт. Кожне наукове видання університету перед прийняттям публікації до друку здійснює її перевірку на плагіат за допомогою програмних продуктів компанії StrikePlagiarism.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Забезпечується на основі двосторонніх договорів між НУБіП України та закладами вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечується відповідно до підписаних міжнародних угод та меморандумів. За результатами конкурсу 2016-2021 р.р. університет уклав Міжінституційні угоди на реалізацію академічної мобільності із 20 європейськими університетами: Латвійський сільськогосподарський університет; Університетом екології та менеджменту в Варшаві (<i>Польща</i>); Варшавським університетом наук про життя (<i>Польща</i>); Університетом Александра Стульгінскіса (<i>Литва</i>); Університетом Агрисуп, Діжон (<i>Франція</i>); Університетом Фоджа (<i>Італія</i>); Університетом Дікле (<i>Туреччина</i>); Технічним університетом Зволен, (<i>Словаччина</i>); Вроцлавським університетом наук про життя (<i>Польща</i>); Вищою школою сільського господарства м. Лілль (<i>Франція</i>); Університетом короля Міхаїла 1 м. Тімішоара (<i>Румунія</i>); Університетом прикладних наук м. Хохенхайм (<i>Німеччина</i>); Норвезьким університетом наук про життя (<i>Норвегія</i>); Шведським університетом сільськогосподарських наук, UPSALA; Університетом Ллейда (<i>Іспанія</i>); Університетом прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф (<i>Німеччина</i>); Загребським університетом (<i>Хорватія</i>); Неапольським Університетом Федеріка 2 (<i>Італія</i>); Університетом м. Тарту (<i>Естонія</i>); Словацьким аграрним університетом, м. Нітра.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства здійснюється згідно із законодавством України на підставі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України; - угод між закладами вищої освіти про міжнародну академічну мобільність; - загальнодержавних програм; - договорів, укладених НУБіП України з фізичними або юридичними особами. <p>Навчання іноземних аспірантів (здобувачів) за ОНП проводиться у разі їх вступу до аспірантури Національного університету біоресурсів і природокористування України на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою.</p>

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОНП			
1.1 . Цикл загальнонаукової підготовки			
ОК 1	Філософія науки	4	екзамен
ОК 2	Іноземна мова за професійним спрямуванням	6	екзамен
ОК 3	Педагогіка вищої школи	3	залік
1.2. Цикл спеціальної (фахової) підготовки			
ОК 4	Методологія економічного дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи	4	залік
ОК 5	Економетрика та моделювання економічних процесів	3	залік
ОК 6	Мікро- та макроекономіка 2	3	залік
ОК 7	Аграрна політика в умовах глобалізації економіки	3	екзамен
ОК 8	Педагогічна (асистентська) практика	4	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		30	
2. Вибіркові компоненти ОНП			
ВК 1	Розвиток агропродовольчих ринків в умовах євроінтеграції	5	екзамен
ВК 2	Державне регулювання розвитку сільського господарства	5	екзамен
ВК 3	Економіка праці в аграрних формуваннях	5	екзамен
ВК 4	Економічна діагностика підприємств і галузей національного господарства	5	екзамен
ВК 5	Біоекономіка	5	екзамен
Загальний обсяг вибірових компонентів		10	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОНП		40	

2.2. Структурно-логічна схема
 вивчення компонент освітньо-наукової програми
 «Економіка підприємств та галузей національного господарства»

Обов'язкові компоненти ОНП за спеціальністю 051 «Економіка»

Філософія науки: соціокультурні та соціоекономічні передумови виникнення філософського знання; світогляд і філософія; сутність та зміст філософських проблем; філософія давньокитайської та давньоіндійської цивілізацій, їх вплив на менталітет ХХ – ХХІ століть; філософія Стародавньої Греції як початкова матриця європейської культури в її історичному розвитку і сучасність; передумови виникнення філософії на Стародавньому Сході; антропоцентризм і персоналізм філософії середньовічної Європи та їх трансформації в ментальності сучасної людини; раціоналістична філософія як чинник, що зумовив народження сучасної цивілізації; філософія модерну і постмодерну; вітчизняна філософська традиція; співвідношення філософії і науки; буття як специфічний об'єкт людської рефлексії; буття як філософська проблема; категорія буття; проблема субстанції; матеріалістичний і ідеологічний монізм; дуалізм; наукова і філософська картина світу: сутність, загальне і відмінне; об'єктивна і суб'єктивна реальність; філософська концепція розвитку; діалектика та метафізика.

Іноземна мова за професійним спрямуванням: читання, академічне письмо, аудіювання та мовлення; розвиток навичок усного монологічного та діалогічного мовлення; розвиток навичок з письма та аудіювання; лексичні особливості англійської мови, яка застосовується для комунікації у сфері економіки і застосовування їх в практичній діяльності; граматичні особливості іноземної мови та опрацювання навичок різних форм комунікації іноземною мовою в практичній діяльності. Написання науково-дослідних та практичних робіт англійською мовою зі спеціальності економіка. Розгляд підходів до визначення специфіки викладання англійської мови зі спеціальності економіка; види мовної комунікації англійською мовою в економіці.

Педагогіка вищої школи: основні принципи і завдання; система, основні тенденції та перспективи розвитку вищої освіти в розвинених країнах світу у ХХІ столітті; інтеграція вищої освіти; організаційно-правове забезпечення вищої освіти; державний стандарт освіти, його складові, функції, роль у стандартизації вищої освіти та розвитку автономізації вищих навчальних закладів; структурно-логічна схема та навчальний план підготовки фахівців; психологічні основи навчання та педагогічна майстерність викладача; навчання як специфічний вид пізнавальної діяльності; індивідуальні показники здатності студента до навчання; розвиток пам'яті, уваги, творчого мислення, інтелекту студентів; гуманітаризація та гуманізація навчання; педагогічне спілкування, його завдання, стиль, основні етапи; психолого-педагогічні фактори, які впливають на взаємовідносини викладача і студентів; педагогічне співробітництво; педагогічна майстерність викладача як найважливіша умова ефективного навчального процесу у вищій школі; складові педагогічної майстерності; психолого-педагогічні здібності, якості; творча педагогічна діяльність як самореалізація і самоактуалізація особистості викладача.

Методологія економічного дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи: наука як динамічна система знань. Класифікація наук. Мета і завдання фундаментальних та прикладних наук. Мотиви наукової діяльності. Особливості розумової праці. Роль логічного мислення у науковій діяльності. Методологія і методи наукового пізнання. Принципи наукової методології. Загальнонаукові та спеціальні принципи, закони, категорії і методи. Методологія економічного дослідження як конкретно наукова методологія. Наукові концепції провідних учених-економістів як база для розв'язання конкретної дослідницької проблеми. Сутність та основні етапи організації економічних досліджень. Явища і процеси економічного розвитку, їх пізнання. Етапи наукових досліджень. Реальний робочий план економічного дослідження. Правила оформлення результатів наукових досліджень. Роль інформації у наукових дослідженнях і класифікація наукових документів. Загальні вимоги до оформлення дисертаційної роботи.

Економетрика і моделювання економічних процесів: формує у майбутніх фахівців сучасне економічне мислення та спеціальні знання з використанням системно-процесного аналізу, різних методів економіко-математичного моделювання як необхідної бази розробки різноваріантних управлінських рішень щодо ефективного функціонування і розвитку економічних об'єктів різної складності, ієрархії та організації; передбачає набуття практичних навичок з економетричного моделювання ринку та оптимізації виробничо-комерційної діяльності суб'єктів господарювання, формування і використання їх активів, трудового потенціалу, фінансових ресурсів, пошуку можливостей підвищення конкурентоспроможності, нарощування експортного потенціалу і продовольчої безпеки, вмотивованої стратегії соціально-економічного розвитку.

Мікро- та макроекономіка 2: оптимізація обсягів виробництва з метою максимізації прибутку; аналіз конкурентних ринків; ринкова влада та її вимірювання, ціноутворення при ринковій владі; ринки монополістичної конкуренції та олігополістичні; ринки факторів виробництва; загальна рівновага та економічна ефективність; моделі рівноваги та механізм складових макроекономічної політики: фіскальної, монетарної, зовнішньоекономічної, соціальної, економічне зростання, бізнес-цикли, споживання та інвестиції; безробіття та ринок праці; негнучкість, фіскальна і монетарна політика, обмінний курс; прикладні аспекти монетарної і фіскальної політики; прогнозування і моделювання макроекономічних процесів; вивчення бізнес-циклів у світовій економіці, новітніх макроекономічних і стохастичних моделей загальної рівноваги у відкритій економіці.

Аграрна політика в умовах глобалізації економіки: економічна сутність, характер і головні компоненти аграрної політики та умови її реалізації в умовах глобалізації економіки; механізми формування національних та світових агропродовольчих ринків, вплив аграрної політики на міжнародну торгівлю та продовольчу безпеку країни в умовах глобалізації економіки; інструменти регулювання ринків агропродовольчої продукції та економічні наслідки їх застосування в умовах глобалізації економіки; основні підходи до оцінювання рівня державної підтримки аграрного сектору в умовах глобалізації економіки; засади аграрно-екологічної, аграрно-соціальної політики, їх сучасні аспекти і проблеми реалізації в умовах глобалізації економіки; основні етапи розвитку аграрної політики в Україні та основні напрями сучасної аграрної політики держави в умовах глобалізації економіки; особливості формування аграрної політики у країнах з різним рівнем економічного розвитку, основні складові аграрної політики окремих зарубіжних країн в умовах глобалізації економіки.

Вибіркові компоненти ОНП

Розвиток агропродовольчих ринків в умовах євроінтеграції: теоретико-методологічні основи регулювання агропродовольчих ринків; механізми та інструменти регулювання аграрних ринків; оцінка наслідків регулювання аграрних ринків для виробників сільськогосподарської продукції, споживачів та держави; передовий зарубіжний та набутий вітчизняний досвід регулювання агропродовольчих ринків на принципах Світової організації торгівлі (СОТ); нормативно-правова база регулювання аграрних ринків; механізми регулювання ринків мінеральних добрив, паливо-мастильних матеріалів, засобів захисту рослин; ефективність державної підтримки ринків АПК в умовах євроінтеграції.

Державне регулювання розвитку сільського господарства: правові засади державної регулятивної діяльності в сільському господарстві; державно-правове регулювання сільського господарства як сукупність заходів щодо визначення системи органів державного управління в аграрній сфері, прийняття й виконання аграрно-правових актів, закріплення певних повноважень цих органів; ознаки державного регулювання відносин в аграрній сфері: державно-правовий характер; підтримка грошово-фінансової

системи; регулювання витрат держави і життєвого рівня населення; регулювання соціальної інфраструктури; регулювання зовнішньоекономічних зв'язків; регулювання на макрорівні структури виробництва; організаційно-економічні заходи щодо охорони навколишнього середовища та ін.; мета державного регулювання як досягнення сільським господарством максимальної ефективності для задоволення попиту населення на продукти харчування, сировину й продовольство рослинного і тваринного походження; координація і розвиток міжгалузевих та внутрішньогалузевих зв'язків як завдання державного регулювання.

Економіка праці в аграрних формуваннях: теоретичні засади економіки праці в аграрному секторі; продуктивність та ефективність праці; трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства; система соціально-трудова відносин і механізм її функціонування, соціальне партнерство; ринок праці та його регулювання; організація основних трудових процесів у рослинництві і тваринництві; міжнародна організація праці (МОП) та її роль у регулюванні соціально-трудова відносин; міжнародний досвід регулювання соціально-трудова відносин; планування праці в аграрному секторі економіки; організація і методи нормування праці в сільському господарстві; політика доходів і сутність заробітної плати; форми і системи оплати праці в сільському господарстві; особливості оплати праці в бюджетній сфері.

Економічна діагностика підприємств і галузей національного господарства: процес визначення стану підприємства як економічної організації через кількісні параметри та якісні характеристики його функціонування; інструментарій прийняття обґрунтованих рішень щодо здійснення вибору за наявності обмежених засобів і альтернативних можливостей, кількісна характеристика та якісна ідентифікація стану підприємства; методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства, «дохідні» методи оцінки майна, сутність управлінської діагностики та організацію її проведення; основні моделі фінансової діагностики та їх характеристика, система показників фінансового стану підприємства; основи оцінки економічної безпеки підприємства, методичний апарат діагностування економічної безпеки; конкурентні позиції підприємств-суперників, перспективи розвитку галузі, діагностування гнучкості виробничої системи, оцінювання зв'язків підприємства із зовнішнім світом, оцінювання загальних результатів діяльності підприємства.

Біоекономіка: біоекономіка як сучасний світовий науковий тренд; секторний підхід до аналізу біоекономіки; моделі біоекономіки; біоекономіка як шлях досягнення цілей сталого розвитку; сутність поняття «сталий розвиток», показники сталого розвитку, взаємозв'язок біоекономіки і сталого розвитку; аробіотехнологічний енергозберігаючий кластер – імператив розвитку біоекономіки; соціальне партнерство як інструмент розвитку біоекономіки; вплив процесів розвитку біоекономіки на зайнятість; біоекономіка, обмеженість ресурсів та інтереси майбутніх поколінь; державне регулювання розвитку біоекономіки; основні інструменти державного впливу на розвиток біоекономіки; економіко-правовий аналіз нормативної бази розвитку біоекономіки в Україні; формування довгострокової стратегії державної підтримки розвитку біоекономіки; вимірювання біоекономіки; показники для визначення ефективності біоекономіки; актуальність створення, зміст та значення Національних програм з розвитку біоекономіки, передовий досвід країн ЄС та можливості його використання в Україні; роль біоекономіки в розвитку енергетичного сектору; види біопалив, економічна ефективність виробництва біопалив, біомаса як джерело енергії і проблеми її використання, відновлювані джерела енергії (ВДЕ) та їх використання; економіка замкнутого циклу; розвиток біоенергетичного потенціалу; виробництво органічної продукції; поводження з відходами.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2019-%D0%BF>) та Тимчасового положення «Про організування атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Національному університеті біоресурсів і природокористування України» (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u145/timchasove_polozhennya_pro_organizuvannya_atestaciyi_zdobuvachiv_vishchoyi_osviti_stupenya_doktora_filosofiyi_u_nubip_ukrayini_0.pdf).

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України координується відділом докторантури та атестації наукових кадрів (<https://nubip.edu.ua/node/1333>).

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми зі спеціальності 051 «Економіка»

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	BK 1	BK 2	BK 3	BK 4	BK 5
ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	+		+	+	+	+	+				+	+	
ЗК 2 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	+	+	+	+	+	+	+	+				+	
ЗК 3 Здатність працювати в міжнародному контексті		+					+		+				+
ЗК 4 Здатність до генерування нових ідей та прийняття обґрунтованих рішень для досягнення поставлених цілей			+	+	+	+	+		+	+			+
СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки і суміжних галузей.			+	+	+	+	+				+	+	+
СК 2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійських наукових текстів з економіки.		+											
СК 3. Здатність застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.					+		+	+					
СК 4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, наукових установах та у реальному секторі економіки.			+					+					
СК 5. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.			+	+	+	+	+						

СК 6. Здатність обґрунтовувати та впроваджувати економічні рішення, виходячи із закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням економіко-математичних методів та моделей на мікро-, мезо-, та макрорівнях.					+	+	+		+	+			+
СК 7. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти на різних рівнях національної економіки та дотичні до них міждисциплінарні підходи, виявляти лідерські якості та відповідальність під час їх реалізації.					+	+					+	+	+
СК 8. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.			+					+					

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми за спеціальністю «Економіка»

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК 4	ВК 5
ПРН 1 Мати сучасні глибокі теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ПРН 2 Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, а також володіти методологією економічних наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці, прирощувати знання у сфері економіки з метою сприяння соціально-економічному розвитку	+	+	+	+				+					
ПРН 3 Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані				+	+		+					+	
ПРН 4 Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження в різних галузях економіки на різних рівнях (мікро-, мезо-, макрорівні) та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та технологій, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми				+	+	+	+					+	+

<p>ПРН 5 Пропонувати нові рішення, розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми фундаментальної економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності</p>					+	+	+		+	+	+	+	+
<p>ПРН 6 Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях</p>		+		+	+	+			+	+			
<p>ПРН 7 Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу, дотримуватися норм академічної етики та доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p>			+	+				+					